

**HARAKATLAR STRATEGIYASI DAVLAT DASTURINING –INSON MANFAATLARI VA TA'LIM
SAMARADORLIGINING OSHIRISHDAGI NATIJALARI**

Aliyeva Yulduz Ulug'bek qizi
Qo'qon universiteti ta'lim fakulteti
psixologiya yonalishi 1 bosqich talabasi,
Temirova Mashhura Muhammadaminovna
Qo'qon universiteti v.b. dotsenti. (PhD)

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni bilan Harakatlar strategiyasini "Xalq bilan muloqot va inson manfaatlarini yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturining [1] "Ijtimoiy sohani rivojlantirish" deb nomlangan 4-yo'nalishida maktabgacha ta'lim muassasalarining qulayligini ta'minlash, umumiy o'rta, o'rta maxsus va oliy ta'lim sifatini yaxshilash hamda ularni rivojlantirish chora-tadbirlari haqida batafsil yoritiladi. Mazkur yo'nalishda ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohasini rivojlantirishga, har tomonlama barkamol, ma'nan yetuk, va shu bilan bir qatorda, yuqori malakali mutaxassislarni tarbiyalashga alohida e'tibor berilganligining natijalari tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: Harakatlar strategiyasi, ijtimoiy himoya, sifatli talim tizimi, xalq ta'limi, inson qadri, xalq bilan muloqot, ta'lim-tarbiya, malakali kadr,

Mamlakatimizning o'tgan besh yillik taraqqiyotini belgilab bergan ushbu Harakatlar strategiyasi qabul qilinayotganida aholini o'ylantirayotgan dolzarb muammolarni har tomonlama o'rganish, tahlil qilish va ularni bosqichma-bosqich bartaraf etish bo'yicha maqbul choralarni ko'rish, bir so'z bilan aytganda xalqimiz turmush farovonligini oshirish maqsad qilingan edi. O'zbekiston endilikda jahon hamjamiyati tomonidan jadal taraqqiy etayotgan, iqtisodiyotda barqaror o'sish sur'atlariga erishayotgan, eng asosiysi, aholining ijtimoiy-iqtisodiy sharoiti tubdan yaxshilanayotgan, hayot darajasi izchil yuksalayotgan mamlakat sifatida e'tirof etilmoqda. Shu o'rinda strategiyaning 4-yo'nalishi bo'lgan Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlariga kelsak, bugun yakka-yolg'iz nuroniylarga, kam ta'minlangan, ko'p bolali oilalarga hamda nogironlarga ko'rsatilayotgan mehr-oqibat, diqqat-e'tibor — ularning huquq va manfaatlarini birinchi o'ringa qo'yish, uy-joy bilan ta'minlash, davlat organlari va boshqa tashkilotlarning e'tiborini kuchaytirish, moddiy ta'minotini keskin yaxshilash borasida olib borilayotgan hayrli ishlar ham bugungi yangi bosqichdagi islohotlar mevasidir. Zero, "2017 — 2021-yillarda qishloq joylarda yangilangan namunaviy loyihalar bo'yicha arzon uy-joylar qurish", "Obod qishloq" va "Obod mahalla", "Har bir oila — tadbirkor", "Yoshlar – kelajagimiz", "Besh ijobiy tashabbus" kabi Davlat dasturlari [2] va rejalari doirasida olib borilayotgan ishlar bugun xalqning hayot darajasi hamda farovonligini oshirish yo'lidagi g'amxo'rlikning yorqin namunasidir. Binobarin, 2019-yilgi Davlat dasturiga ko'ra, mamlakatimizda jami 370 ming yangi ish o'rinlari tashkil etish belgilangan bo'lsa, o'tgan to'qqiz oy ichida 266,3 mingdan ortiq yangi ish o'rnini yaratilib, bu boradagi prognoz 119,8 foizga ortig'i bilan bajarildi. Yoki 2018-yilga nisbatan ishga joylashtirilgan aholi soni 1,4 baravar, ishsizlik nafaqasi tayinlangan ishsizlar soni 4,5 baravar oshdi. "Har bir oila –

tadbirkor", "Yoshlar – kelajagimiz" Davlat dasturlari doirasida 252,7 mingdan ortiq aholi tadbirkorlikka jalb etildi. 9 672 nafar og'ir turmush sharoitida yashayotgan xotin-qizlarning bandligi ta'minlandi [3]. Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosatni amalga oshirish sohasidagi ustuvor yo'nalishlar borasida O'zbekistonning tashqi siyosat sohasida olib borayotgan faol va samarali, ochiq va kreativ faoliyati dunyoning barcha davlatlari, xalqaro tashkilotlar bilan aloqalarning yanada kengayishi va rivojlanishida muhim omil bo'lmoqda. Bu o'rinda, birinchi navbatda, yon qo'shni – jon qo'shnilar bo'lgan Markaziy Osiyoning boshqa qardosh davlatlari bilan munosabatlar iliqlashgani, oradagi muzlar erigani, o'zaro manfaatli aloqalar izchil yo'lga qo'yilgani, minglab oddiy odamlarning chegaralardan bemalol o'tayotgani, mintaqa bo'ylab erkin harakatlanish, qarindosh-urug'lar bilan bordi-keldi qilish uchun barcha sharoitlarning yaratilgani muhim tarixiy qadam bo'ldi. O'zbekiston inson huquqlari va erkinliklarini ta'minlash bo'yicha mustaqil siyosatini qat'iy davom ettirmoqda va bu siyosat xalqaro hamjamiyat tomonidan e'tirof etilmoqda. Mamlakatda mahbuslarni afv etish instituti joriy etilib, keyingi uch yilda yetti marta afv e'lon qilindi. Natijada qilmishidan chin dildan pushaymon bo'lib, tuzalish yo'liga qat'iy o'tgan 4 ming nafarga yaqin mahbus jazoni o'tash joylaridan ozod etildi. Mustaqillik bayrami arafasida Qoraqalpog'iston Respublikasi Jasliq qo'rg'onidagi jazoni ijro etish koloniyasining yopilgani, 156 nafar fuqaro (asosan ayollar va bolalar) jangovar harakatlar davom etayotgan Suriyadan qaytarib olib kelinib, ularning fuqarolik huquqlari tiklangani xalqaro jamoatchilik tomonidan olqishlanib, bu mamlakatda amalga oshirilayotgan insonparvar siyosatning yana bir hayotiy ifodasi ekani ta'kidlandi. Umuman, bugungi O'zbekiston o'z fuqarolarining haq-huquqlari, manfaatlari va erkinliklarini ular qayerda bo'lishidan qat'i nazar, himoya qilishga qodir davlat sifatida o'zini namoyon etmoqda. Eng muhimi, bugun O'zbekistonda jamiyatdagi mavjud muammolarga ko'z yumish, uni xaspo'shlash emas, balki aholini qiynayotgan har qanday masalaga ijobiy yechim topishga bo'lgan intilish kuchaydi, qonunlar ijrosi ustidan parlament va jamoatchilik nazoratining ta'siri ortib bormoqda. Ayniqsa, mansabdor shaxslarning va davlat organlarining mas'uliyati anchayin oshgani, "Xalq davlat idoralariga emas, davlat idoralari xalqqa xizmat qilishi kerak", degan ezgu tamoyil hayotda o'z amaliy ifodasini topayotgani muvaffaqiyatlar omili bo'lmoqda.

Harakatlar strategiyasiga muvofiq 2017-2021 yillarda oliy ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish Dasturini ishlab chiqish, o'quv dasturlarini yanada takomillashtirish, pullik xizmatlar ko'rsatish va moliyalashtirishning qo'shimcha manbalarini izlashda oliy o'quv yurtlarining vakolatlarini kengaytirish yo'li bilan ularning mustaqilligini bosqichma-bosqich rivojlantirish nazarda tutilgan. Buning natijasi o'laroq, 2019 yilning 8-oktabrida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni e'lon qilindi. Ushbu farmonda oliy ta'lim tizimini tubdan isloh qilish bo'yicha bir qator vazifalar belgilangan. Ta'lim va fan sohasini rivojlantirish bo'yicha davlatimiz hamda hukumatimiz tomonidan olib borilayotgan siyosatning ma'no-mazmunidan va uning dolzarbligidan kelib chiqib, uni quyidagicha izohlash mumkin: birinchidan, yangi ta'lim tizimi, barkamol avlod kadrlarini tayyorlashdagi o'zgarishlar va yangicha yondashuvlar, zamonaviy kasb sohalarining paydo bo'lgani hamda uning mamlakatimiz sharoiti bilan bog'liqligidir; ikkinchidan, ta'lim tushunchasi ijtimoiy-

iqtisodiy taraqqiyot natijasida muayyan davrdan boshlab, inson faoliyatining alohida mustaqil sohasiga aylanib, jamiyatning ijtimoiy tajribasini keyingi bosqichga uzatadi; uchinchi, ta'lim inson shaxsining intellektual-ma'naviy qirralarini shakllantirish, uning jamiyat ishlab chiqarishi va ijtimoiy, siyosiy, madaniy, ma'rifiy hayotida faol va muvaffaqiyatli ishtirokini ta'minlashga qaratilgan harakatlar yig'indisi bo'lib, ma'rifat hamda bilim berishni anglatadi; to'rtinchidan, fan jamiyatning ijtimoiy institutlaridan biri bo'lib, tabiat va jamiyat hayotini aks ettiruvchi ijtimoiy ong shakli. Bularning barchasi, o'z navbatida, erkin va adolatli jamiyat shakllanishiga, unda sog'lom muhit qaror topishiga, odamlarning rozi bo'lishiga va amalga oshirilayotgan islohotlarga daxldorlik hissi kuchayishiga hamda yurt taraqqiyoti yo'lida astoydil, faol ishtirok etishiga zamin yaratmoqda. Bu hayotbaxsh islohot va yangilanishlar butun jamiyatni, uning a'zolari bo'lgan har bir insonni amaliy ishlarga safarbar etib, el-yurt manfaatlari, Vatan kelajagi yo'lida jipslashtirmoqda.

Muxtasar qilib aytganda, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz", degan ezgu g'oyasi bugun izchil ro'yobga chiqmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida /Rasmiy nashr/ O'zbekiston Respublikasini Adliya vazirligi. – T.: Adolat, 2018.

2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash- yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016- yil 7-dekabr. – T.: O'zbekiston NMIU, 2017.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oliy ta'lim muassasalarida pedagogika yo'nalishida maxsus sirtqi bo'limlarni tashkil etish to'g'risida»gi qaroriga sharh. http://www.lex.uz/pages/getpage.aspx?lact_id=3299721 (25.10.2017)